

Racisme en (de)kolonisatie Themalijst docAtlas

Macht herverdelen [methodiek] / Tillieu Oledo, Angela; Ibnouthen, Hajar; Prasad Adhikari Sacré, Hari; Hmouda, Samira. - Brussel: Demos, 2018. - 26 p.

URL: <https://indd.adobe.com/view/0041ae12-c81e-4bbb-93ee-714489d3fc47>

Vindplaats Antwerpen: ge 02.4 mach

Mensen van kleur wordt via structurele uitsluitingsmechanismen de weg naar machtsposities afgeraden en ontzegd. Op weg naar gelijkwaardigheid moeten we macht herverdelen. Maar de manier waarop we vaak spreken over 'diversiteit' en 'interculturaliseren' staat niet toe om goed te verwoorden waar de macht ligt, en te begrijpen hoe de herverdeling ervan kan gebeuren. Op dit moment mist de samenleving een woordenschat op maat van een transculturele realiteit. Realiteiten en verhalen zijn meervoudig, gelaagd en rijk aan betekenissen als je ze weet te ontdekken met de juiste woordenschat. Deze brochure wil kennis en perspectieven zichtbaar maken in functie van een solidaire re:constructie van het cultuurlandschap. Het kan een middel zijn voor discussie en inspiratie, in je eigen organisatie en jouw netwerk. 'Macht herverdelen' biedt verwijzingen naar verschillende kennisbronnen en een woordzoeker om al doende het woord diversiteit te vervangen door een genuanceerde terminologie. Het document is een actualisering door Citylab Muziekfabriek van de publicatie 'Ruimte Maken' die Demos eerder publiceerde.

Congo in België : koloniale cultuur in de metropool / Viaene, Vincent; Van Reybrouck, David; Ceuppens, Bambi. - Leuven: Universitaire Pers, 2009. - 352 p.. - ISBN: 978-90-5867-771-6: 29,50 EUR
Vindplaats Antwerpen: ge 03.3 cong

België schiep Congo, maar schiep Congo ook België? In hoeverre werd het 20ste-eeuwse België voor een stuk gevormd door zijn kolonie? Die vraag stelde de toonaangevende Congolese historicus Isidore Ndaywel enige jaren geleden. Deze interdisciplinaire bundel biedt een antwoord. Hij belicht de invloed van de kolonie op de Belgische cultuur en samenleving, van hoog tot laag. Want kolonialisme is geen eenrichtingsverkeer. In Tervuren, bij nationale optochten en in klaslokalen zie je hoe Congo België mee inkleurde. Maar ook in de politiek, de media en de kunsten. Het gaat evengoed om de nesteling van Congo in de massacultuur van missieverhalen en speelfilms, in de samenstelling van Belgische gezinnen of in de herinneringen van gewone mensen aan de voormalige kolonie. Het boek vormt zo een caleidoscoop van het verschil dat Congo en de Congolezen maakten in de Belgische geschiedenis.

Brief aan Cooper en de wereld / Hermans, Dalilla. - Antwerpen: Manteau, 2017. - 183 p.. - ISBN: 978-90-223-3421-8: 19,99 EUR
Vindplaats Antwerpen: ge 10 brie

Dalilla Hermans schreef in 2014 een open brief over racisme die viraal ging, sindsdien verdiept ze zich in het thema en is ze een veelgevraagd spreker en opiniemaker als het gaat over racisme, identiteit en gelijke kansen. In "Brief aan Cooper en de wereld" richt ze zich tot haar oudste zoon en vertelt ze op een beklijvende manier haar levensverhaal, hoe ze werd geadopteerd uit Rwanda toen ze twee was en over de manier waarop kleur haar leven meer bepaald dan ze lief is.

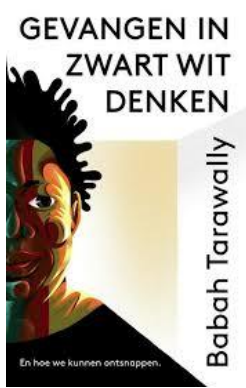
Congo made in Flanders? Koloniale Vlaamse visies op blank en zwart in Belgisch Congo / Ceuppens, Bambi. - Gent: Academia Press, 2003. - LXXII, 856 p.. - ISBN: 90-382-0389-6: 40,00 EUR
Vindplaats Antwerpen: ge 10 cong

Dit boek levert een eerste aanzet tot het in kaart brengen van de Vlaamse gemeenschap in Belgisch Congo na de Tweede Wereldoorlog. In het eerste deel staat vooral de invloed van Vlaamsgezindheid op Congolese culturen, etniciteiten en talen centraal. In het tweede deel van het boek wordt de aandacht verschoven naar het postkoloniale Vlaanderen. Tijdens de koloniale periode dachten Nederlandstaligen dat zij minder racistisch waren tegenover Congolezen dan Franstaligen. In het postkoloniale België hoort men vaak beweren dat Nederlandstaligen racistischer zijn dan Franstaligen, hoewel als voorwerp van dat racisme eerder moslimimmigranten en hun afstammelingen worden vernoemd dan Congolezen. Het boek analyseert racisme als een meervoudig, complex fenomeen in relatie met de verschillende politieke en economische machtsverhoudingen in het koloniale Congo en het postkoloniale Vlaanderen.

Ethnic profiling en interne diversiteit bij de politie / Moor, Lodewijk Gunther; Janssen, Janine; Easton, Marleen; Verhage, Antoinette. - Antwerpen: Maklu, 2015. - 254 p.. - (Cahiers Politiestudies; 35). - ISBN: 978-90-466-0722-0: 35,00 EUR
Vindplaats Antwerpen: ge 10 ethn

De praktijk van ethnic profiling vindt alsmaar verder uitbreiding. Nu Amnesty International en de Nederlandse Nationale Ombudsman zich over deze praktijk hebben uitgesproken, vond men het tijd om er in één van de Cahiers Politiestudies wat uitvoeriger op in te gaan. Intussen is er nieuw wetenschappelijk onderzoek beschikbaar, dat het Cahier graag onder de aandacht wenst te brengen. Ook de belangstelling voor de achtergrond van politiemensen zelf, in de schoot van de politieorganisatie, groeit. In welke mate draagt interne diversiteit, niet enkel inzake etnische achtergrond, maar ook inzake leeftijd, gender en seksuele geaardheid, bij tot een betere verhouding met de burger?

Gevangen in zwart-witdenken en hoe we kunnen ontsnappen / Tarawally, Babah; De Vries, Munir. - Utrecht: Ten Have, 2018. - 127 p.. - ISBN: 978-90-259-0660-3: 17,50 EUR
Vindplaats Antwerpen: ge 10 geva

23 jaar geleden kwam Babah Tarawally als vluchteling uit Sierra Leone naar Nederland. Voor het eerst wordt hij zich ervan bewust hoe zijn huidskleur zijn identiteit bepaalt. Met humor en kwetsbaarheid beschrijft hij allerlei vormen van zwart-witdenken, zowel van medevluchtelingen als van witte Nederlanders. Hij vertelt hoe hij erin gevangen raakt en hoe hij eruit weet te ontsnappen. Daarvoor hoefde hij zich niet af te zetten tegen

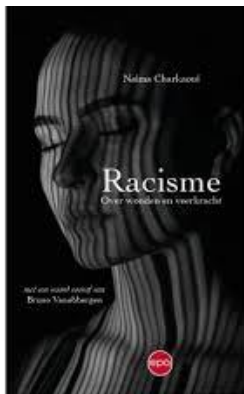
'de boze witte man' of zijn huidskleur te ontkennen.

Hallo witte mensen / Nzume, Anousha. - Amsterdam: AUP, 2017. - 140 p.. - ISBN: 978-94-6298-414-1: 14,95 EUR
Vindplaats Antwerpen: ge 10 hall

In dit boek houdt Anousha Nzume witte mensen een spiegel voor. Ze geeft voorbeelden van hedendaags racisme. Elk hoofdstuk in het boek bespreekt een begrip: witheid, wit privilege, exotisme, witte verlossers, zwarte piet, wit verleden en culturele toe-eigening. De lezer krijgt tips en het boek verwijst naar literatuur en beeldmateriaal. De half-Russisch, half-Kameroense schrijfster beschrijft ook haar eigen ervaringen met

racisme.

Racisme : over wonden en veerkracht / Charkaoui, Naima; Vanobbergen, Bruno. - Berchem: EPO, 2019. - 207 p.. - ISBN: 978-94-6267-161-4: 20,00 EUR
Vindplaats Antwerpen: ge 10 raci

Naima Charkaoui is een Vlaamse politicologe, maar in dit boek is zij de psychologe die zich zorgen maakt over mensen die in een racistische omgeving leven: ze worden gepest, uitgescholden, buitengesloten, gediscrimineerd; ze hebben last van de stereotypen en vooroordelen van burens, onderwijzers, werkgevers, passanten en politieagenten. Zeker

als dit van jongs af aan gebeurt, kunnen die dagelijkse provocaties en confrontaties de persoonlijkheidsontwikkeling bij de slachtoffers ervan totaal ontwrichten. Op zijn minst slaan ze wonden die weer moeten helen. Charkaoui wil 'méér slachtoffercultuur', meer ondersteuning voor mensen die nog niet genoeg veerkracht hebben opgebouwd om bewust én onbedoeld racisme van zich af te laten glijden in plaats van dat het hun wanhoop voedt. Inspirerend in dit boek zijn de vele praktische tactieken voor individuen en de strategieën voor instellingen die worden aangereikt, van hoe te handelen als omstander wanneer iemand verbaal wordt aangevallen tot hervormingen in het onderwijs en het delen van positieve ervaringen.

Racisme donker kontinent. Clichés, stereotiepen en fantaziebeelden over zwarten in het koninkrijk België / Andrillon, Francois ; et al.. - Brussel: NCOS, 1991. - 205 p.. - ISBN: 90-71665-16-X
Vindplaats Antwerpen: ge 10 raci

Naar aanleiding van de tentoonstelling 'Wit over zwart' gingen een 15-tal wetenschappers de beeldvorming over Afrika na. Daartoe werden o.m. schoolboeken, koloniale romans en verhalen en etnografische studies geanalyseerd. Er wordt eveneens gekeken naar het beeld dat men hier heeft van vluchtelingen en immigranten, naar de houding in de sport, naar raciale waardeoordelen bij pleeggezinnen, de beeldtaal van de reclame, enz.

Waarom ik niet meer met witte mensen over racisme praat / Eddo-Lodge, Reni. - [Antwerpen]: Polis, 2019. - 252 p.. - ISBN: 978-94-6310-471-5: 20,00 EUR
URL: <http://renieddolodge.co.uk/>
Vindplaats Antwerpen: ge 10 waar

In dit boek gaat Reni Eddo-Lodge op zoek naar de historische oorzaken van racistische vooroordelen en laat ze zien hoe de ongelijkheid tussen wit en niet-wit in onze samenleving werkt. Ze toont aan dat racisme soms subtiel maar onmiskenbaar structureel verankerd is onze samenleving, ook bij welmenende, tolerante burgers. De auteur wil met dit boek een

bewustmaking en een gesprek op gang brengen.

Wit is ook een kleur / Bergman, Sunny. - Amsterdam: Nijgh & Van Ditmar, 2016. - 143 p.. - ISBN: 978-90-388-0305-0: 12,50 EUR
Vindplaats Antwerpen: ge 10 witi
Vindplaats Turnhout: ge 10 witi

Sunny Bergman is documentairemaakster, activiste en schrijfster. Ze maakte spraakmakende films voor de VPRO over thema's als zwarte piet en racisme (Zwart als roet, 2014), de schoonheidsmythe (Beperkt houdbaar, 2007) en vrouwen en seks (Sletvrees, boek en film 2013). Tegelijk met haar nieuwe film 'Wit is ook een kleur' een onderzoek naar haar eigen etniciteit verschijnt nu een bundeling van Bergmans beste columns. Wordt het niet eens tijd voor een verkiezing van de meest feministische man? Geldt de vrijheid van meningsuiting wel of niet onverkort voor mensen met een dubbel paspoort? Hoe problematisch is wit zijn, en wat hebben feminisme en antiracisme met elkaar gemeen?

Wit is ook een kleur / Bergman, Sunny. - Hilversum: VPRO, 2016. - 50 min.
URL: <https://www.beeldengeluid.nl/collectie/voor-makers-en-professionals/zakelijke-aanvraag-collectiemateriaal>

Vindplaats Antwerpen: URL

Sunny Bergman wil weten waarom veel witte mensen zich verongelijkt voelen als het over racisme en witte privileges gaat. Vooralsnog worden in het racisme-debat de problemen gemakshalve neergelegd bij immigranten. Omdat ze niet goed zouden integreren, of bij lager opgeleide proteststemmers omdat zij er racistische denkbeelden op nahouden. Maar wat kleurt de blik van witte hoger opgeleiden van de 'elite', die het morele gelijk aan hun zijde denken te hebben en menen dat kleur er niet toe doet? Slagen zij erin om hun kinderen 'kleurenblind' op te voeden? Bergman neemt de proef op de som. In het 'black doll/white doll' experiment wordt gekeken naar de keuzes die kleuters maken tussen zwart en wit. De jonge deelnemertjes, nog niet getraind in het geven van sociaal wenselijke antwoorden, blijken ongeacht hun eigen kleur dezelfde keuzes te maken en stellen de witte pop stelselmatig boven de zwarte pop. Zo vindt bijvoorbeeld 75 procent de witte pop het slimste. Welke rol spelen onze westerse cultuur en beschavingsnormen in deze uitkomst? Wil je de film bekijken en vertonen in de klas? Dat kan door toestemming te vragen aan het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid via de link hieronder. Er wordt een licentiekost van 10 aangerekend.

"Het zal wel aan mij liggen" : omgaan met de effecten van discriminatie en racisme op kinderen / Kinderrechtenforum. - Gent: Kinderrechtencoalitie, 2015. - 128 p.
URL: <http://kinderrechtencoalitie.be/publicatie/kinderrechtenfora>
Vindplaats Antwerpen: ro 3 kind

Een aantal keer per jaar organiseert de Kinderrechtencoalitie een Open Forum rondom een specifiek thema. Mensen uit de academische wereld, ambtenaren, vertegenwoordigers van NGO's, politici en gewone geïnteresseerden komen dan samen voor discussie en overleg. De neerslag van de Open Fora worden gebundeld in een Kinderrechtenforum. Dit Kinderrechtenforum is het 11e in de reeks

en focust op de impact van discriminatie en racisme op kinderen. De publicatie bevat o.a. getuigenissen van kinderen en ouders, bijdragen van psychologen en pedagogen, aanbevelingen van de kinderrechtencoalitie.

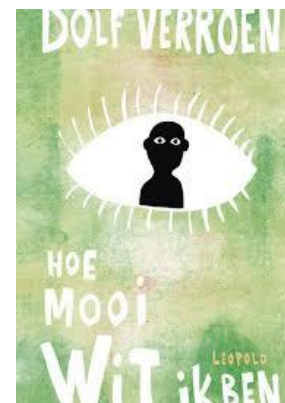
Hoe mooi wit ik ben / Verroen, Dolf; van der Linden, Martijn. - Amsterdam: Leopold, 2016. - 72 p.. - ISBN: 978-90-258-6976-2: 13,99 EUR

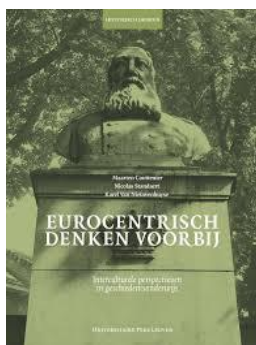
Doelgroep: 12-14 jaar

Vindplaats Antwerpen: WBE 2.3 hoem

Vindplaats Turnhout: WBE 2.3 hoem

Maria krijgt op haar twaalfde verjaardag een mooi cadeau van haar vader: Koko, haar eerste eigen slaafje. In de ik-vorm doet Maria in veertig korte hoofdstukjes van een of twee bladzijden verslag over haar opkomende puberteit maar vooral over de vanzelfsprekendheid waarop zij en haar familie slaven behandelen als handelswaar. Het boek verscheen eerder onder de titel 'Slaaf kindje slaaf'.

Eurocentrisch denken voorbij : interculturele perspectieven in geschiedenisonderwijs / Couttenier, Maarten; Standaert, Nicolas; Van Nieuwenhuyse, Karel. - Leuven: Universitaire Pers Leuven, 2018. - 112 p.. - ISBN: 978-94-6270-154-0: 17,50 EUR

Doelgroep: 12+

Vindplaats Antwerpen: WBE 5.2 euro

Dit boekje biedt concrete handvaten om het Vlaamse geschiedenisonderwijs te ontdoen van eurocentrisch denken. Uit een grondige analyse van het geschiedenisonderwijs in Vlaanderen blijkt dat nog al te vaak een eurocentrisch perspectief wordt gehanteerd. Dit eurocentrisch denken stelt voorop dat de belangrijkste ontwikkelingen in de wereldgeschiedenis te vinden zijn in de evolutie van de Europese en Westerse wereld, en gebruikt het Westen als maatstaf om andere beschavingen te beoordelen. Een eurocentrisch denkkader is problematisch. Het belemmert een genuanceerde historiografische blik om vanuit verschillende perspectieven historisch te denken. Daarnaast dreigt ook de onwetendheid over andere culturen de vorming van een superioriteitsgevoel over de eigen geschiedenis te bevorderen. Dit derde volume in de reeks Historisch denken presenteert inhoudelijk-didactische alternatieven en toont hoe eurocentrisme kan worden overstegen. Case studies over Chinees-Westerse en Belgisch-Congolese geschiedenis maken dit concreet. Het boek is helder en toegankelijk geschreven. Een onontbeerlijk boek voor zij die voor 21ste-eeuwse (superdiverse) klasgroepen staan.

Actuales : hoe kijk ik naar de ander die anders ik dan ik? / [s.n.]. - Brussel: Studio Globo, 2015. - veelv. gepag.

Doelgroep: 12-18 jaar

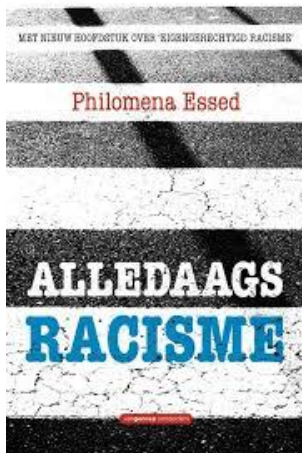
URL: <http://studioglobo.be/nl/lesmateriaal/actuales-hoe-kijk-ik-naar-de-ander-die-anders-dan-ik>

URL:

https://www.youtube.com/watch?time_continue=3&v=US72tN4NO5A

Vindplaats Antwerpen: WBE 5.3.5 actu

De beroering in de media rond het thema racisme is een opvallend fenomeen en vormt een interessante insteek om in de klas mee aan de slag te gaan. In deze les voor de 1e, 2e en 3e graad secundair onderwijs staan we stil bij hoe onze mening en houding (tegen)over anderen worden beïnvloed door factoren waar we ons niet bewust van zijn. Kunnen we deze vormen van vooringenomenheid en stereotypering herkennen? Wat is discriminatie of racisme? Worden mensen met een donkere huidskleur volgens de leerlingen anders behandeld dan blanke Vlamingen? Met behulp van getuigenissen, filmfragmenten en interactieve werkvormen worden de leerlingen uitgedaagd om over deze vragen na te denken. Je kunt het didactisch materiaal downloaden van de website van Studio Globo.

Alleedaags racisme : herziene editie / Essed, Philomena. - Amsterdam: Uitgeverij Van Genneep B.V., 2016. - 376 p.. - ISBN: 978-94-6164-433-6: 19,90 EUR
Doelgroep: 18+
Vindplaats Antwerpen: WBE 5.3.6 alle

Dit is een heruitgave van het oorspronkelijke boek uit 1984, dat focust op de ervaringen van zwarte vrouwen die vaak drievoudig respectloos behandeld worden: als vrouw, als zwarte en als lid van een onderklasse. Philomena Essed sprak met een twintigtal Surinaamse en Afro-Amerikaanse vrouwen over situaties op het werk, bij het zoeken naar woonruimte, tijdens het contact met burens of collega's, bij het winkelen, in de bus of in de tram. Het boek biedt een schat van materiaal dat inzicht geeft in wat de auteur alleedaags racisme noemt. Een diffuus geheel van steeds terugkerende patronen van discriminatie en vooroordeel. Deze patronen zijn nog steeds aanwezig in de huidige samenleving. In deze nieuwe editie analyseert Essed ook het schaamteloos beleden racisme in de sociale media, dat vaak wordt gerechtvaardigd met een beroep op de vrijheid van meningsuiting.

Als bondgenoten racisme aanpakken : tips voor wie effectief wil omgaan met dagdagelijks racisme / Peeters, Thomas. - Brussel: Orbit vzw, 2018. - 22 p.
Doelgroep: 15+
Vindplaats Antwerpen: WBE 5.3.6 alsb

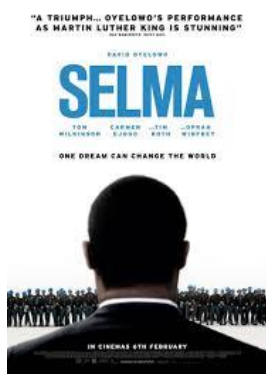
In deze brochure vind je concrete tips om via een bondgenotenstrategie effectief aan de slag te gaan met dagdagelijks racisme en om racisme op lange termijn te keren. Hierbij wordt ingezet op het achterhalen van de zorgvraag die vaak achter de racistische en kwetsende boventoon schuilt. Via verschillende praktijkvoorbeelden zie je hoe de bondgenotenstrategie in de praktijk werkt. De brochure is zowel bedoeld voor slachtoffers als getuigen van racisme en vooroordelen.

Pietpraat : over Zwarte Piet in België / Ceuppens, Bambi ; Lempereur, Françoise; Matthysen, Hugo; Joosen, Vanessa; Nsengiyumva, Laura; Vanobbergen, Bruno. - Antwerpen: Houtekiet, 2018. - 252 p.. - ISBN: 978-90-8924-675-2: 19,99 EUR
Doelgroep: 18+
Vindplaats Antwerpen: WBE 5.3.6 piet

In 2013 waaide de controverse rond zwarte piet over van Nederland naar België. Omdat er bijna geen informatie voorhanden is over hoe de figuur zich in België heeft ontwikkeld, stelde antropoloog Bambi Ceuppens dit boek samen. Pietpraat bundelt informatie over de evolutie, diversiteit en ontvangst van zwarte piet in Vlaanderen, Brussel en Wallonië. Daarnaast geven experts als Mireille Tsheushi Robert, Hugo Matthysen en Laura Nsengiyumva tekst en uitleg bij de controverse. Waarom ligt de

figuur internationaal zo moeilijk? Hoe valt de beschuldiging van racisme te verklaren? En waarom maakt zwarte piet zoveel emoties los?

Selma / DuVernay, Ava; Oyelowo, David; Wilkinson, Tom; Ejogo, Carmen; Roth, Tim; Winfrey, Oprah. - Groot Brittannië: E One, 2015. - dvd (128 min.). - ISBN: 8713045245252: 16,52 EUR
Doelgroep: 15+
Vindplaats Antwerpen: WBE 5.3.6 selm

In 1965, ruim een eeuw na de Amerikaanse Burgeroorlog, barsten in de staat Alabama diverse protesten los. De Afro-Amerikaanse bevolking eist stemrecht voor minderheden in Amerika. De spanningen lopen hoger op na de dood van een jonge Afro-Amerikaan en de arrestatie van Annie Lee Cooper en explodeert wanneer de protestmars van het stadje Selma naar de hoofdstad Montgomery eindigt met bruto geweld en de boeken ingaat als Bloody Sunday. Ze laten het er echter niet bij zitten. Onder leiding van Martin Luther King, Jr. ontstaat één van de grootste protestmarsen ooit.

The Hate U Give / Tillman, George; Thomas, Angie; Stenberg, Amandla; Hall, Regina; Hornsby, Russell; Apa, K.J.; Common; Mackie, Anthony; O'Halloran, Dustin. - [S.l.]: Twentieth Century Fox Home Entertainment, 2019. - 1 dvd-video ca. 128 min.. - ISBN: 8712626084327
Doelgroep: 15+
Vindplaats Antwerpen: WBE 5.3.6 hate

Verfilming van de bestseller van Angie Thomas over een actueel maatschappelijk onderwerp: politiegeweld tegen Afro-Amerikanen. De 16-jarige Starr Carter wordt continu tussen twee werelden heen en weer geslingerd. Ze zit op een witte privéschool maar woont zelf in een arme, zwarte wijk. Dit wankele evenwicht wordt definitief verstoord als Starrs jeugdvriend voor haar ogen wordt neergeschoten door een politieagent. The Hate U Give vertrekt uit tragiek, mondt uit in activisme, maar verklaart bovenal de absurde strijd van een ganse gemeenschap. Een eye-opener die het debat, maar ook de haat, bevattelijk maakt.

Waarom ras ertoe doet : de verholen waarheid over identiteit / Hirsch, Afua; Dohmen, Toon. - Amsterdam: Uitgeverij Atlas Contact, 2018. - 376 p.. - ISBN: 978-90-450-3336-5: 24,99 EUR
Doelgroep: 18+
Vindplaats Antwerpen: WBE 5.3.6 waar

In dit boek, een combinatie van autobiografie, reportage en sociale kritiek, probeert de Brits-Ghanese journaliste Afua Hirsch er achter te komen wat de maatschappelijke betekenis is van ras en identiteit. Hoe er in Europa wordt gekeken naar huidskleur en naar de (koloniale) geschiedenis speelt daarbij een grote rol. Hirsch legt onder meer uit waarom het voorwendsel 'kleurenblind' te zijn, meer

problemen veroorzaakt dan oplost, en ze pleit voor verandering. Het boek maakt vooral duidelijk waarom het zo ongelofelijk ingewikkeld is om over ras, erfgoed en identiteit te praten.

Witte onschuld : paradoxen van kolonialisme en ras / Wekker, Gloria. - Amsterdam: Amsterdam University Press, 2017. - 343 p.. - ISBN: 978-94-6298-477-6: 22,99 EUR

Doelgroep: 18+

Vindplaats Antwerpen: WBE 5.3.6 witt

'Witte onschuld' is een kernachtige analyse van kolonialisme en ras in de Nederlandse samenleving. De auteur observeert dat in Nederland, in tegenstelling tot andere ex-koloniale naties, de historische studie van het koloniale moederland gescheiden is gebleven van de studie van de koloniën zelf. Haar studie neemt ons in zes hoofdstukken mee langs een waaier aan paradoxen omtrent ras, seksualiteit en kolonialisme waarbij het (witte) Nederlandse zelfbeeld wordt geanalyseerd. Dat zelfbeeld, concludeert ze, is deels gevormd door een niet-onderkend

reservoir van kennis en gevoelens gebaseerd op vierhonderd jaar Nederlandse imperiale heerschappij. Hierdoor ontstaat een paradoxale ontkenning van ras als betekenisgevend onderdeel van de maatschappij en dat is onder andere bij de discussie omtrent Zwarte Piet heel goed zichtbaar. Het boek biedt een eerste hulpmiddel aan diegenen die het verleden onder ogen willen komen met als doel het heden én verleden beter te begrijpen.

Het dekoloniseringsparcours : wandelen langs Kongolees erfgoed in België / Catherine, Lucas. - Berchem: EPO, 2019. - 251 p.. - ISBN: 978-94-6267-179-9: 19,90 EUR

Doelgroep: 18+

Vindplaats Antwerpen: WBE 6.2.1 COD deko

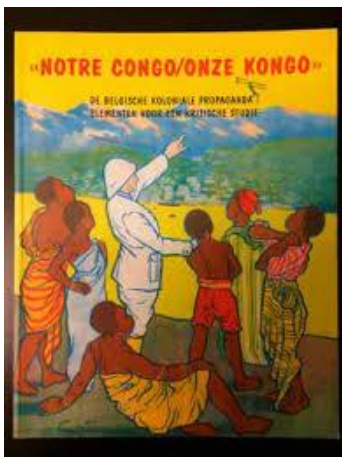
Het eerste deel van dit boek vertelt het verhaal achter de monumenten en ander koloniaal erfgoed in België. Het is een tocht door heel het land, van Aarlen tot Blankenberge, van Diksmuide tot Luik, en van Antwerpen en Brussel tot Gent en Oostende. Lucas Catherine voorziet de officiële koloniale geschiedschrijving van een historisch correcte

voetnoot en helpt je die geschiedschrijving waar nodig van zijn voetstuk te halen. In het tweede deel van het boek maakt hij de balans op van de acties tegen koloniale monumenten en wordt het dekoloniseren van onze geschiedenis meer uitgewerkt.

Kongo : 500 jaar kolonisatie, 50 jaar onafhankelijkheid van Congo / Tilman, Samuel; Cattier, Daniel; Christiaens, Isabelle; Bastin, Jean-François. - Brussel: Off World, 2011. - 2 DVD's (Nederlandstalige en Franstalige versie, 90 min.): 14,83 EUR
Doelgroep: 18+
Vindplaats Antwerpen: WBE 6.2.1 COD kong

Deze driedelige historische documentaire reeks brengt de geschiedenis van Congo en België in kaart over een tijdspanne van vijf eeuwen, vanaf de ontschepping van de Portugezen in de 15e eeuw, tot het bewind van Joseph Kabila vandaag in de 21e eeuw. 'Kongo' gaat de uitdaging aan om in docufictie vorm het verhaal te vertellen van één van de meest begeerde regio's in Centraal-Afrika. De regisseurs gebruiken hiervoor een originele en vernieuwende combinatie van oorspronkelijk archiefmateriaal en speciaal daartoe ontworpen animatiesequenties.

Notre Congo/Onze Congo - De Belgische koloniale propaganda: elementen voor een kritische studie / Jacquemain, Jean-Pierre; De Moor, Françoise. - Brussel: CEC, 2004. - 85 p., geïll.
Doelgroep: 15+
Vindplaats Antwerpen: WBE 6.2.1 COD notr
Vindplaats Turnhout: WBE 6.2.1 COD notr

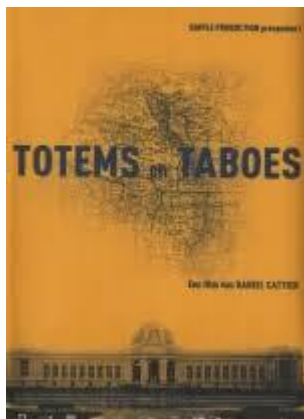
Deze catalogus werd gepubliceerd in het kader van een gelijknamige tentoonstelling. Het opzet hiervan is door middel van afbeeldingen uit de koloniale periode de mythes en vooroordelen ontmaskeren die hierdoor verspreid werden. Men stelt ook vragen over de invloed van die afbeeldingen op onze huidige beeldvorming over Afrikanen en over Afrika. Met deze publicatie wil men ook leerkrachten geschiedenis aanmoedigen om aandacht te besteden aan de Belgische koloniale geschiedenis. De publicatie is onderverdeeld in 2 historische periodes: de onafhankelijke Congostaat en Belgische Congo. Deze catalogus leent zich ook tot een kritische reflectie over de rol van beeldtaal vroeger en vandaag.

Sporen van kolonisatie / Keppens, Hanne; Poelman, Annegreet; Meeuws, Suzanne. - Antwerpen: Studio Globo vzw, 2018. - handleiding (42 p.); website
Doelgroep: 9-14 jaar
URL: <http://sporenvankolonisatie.studioglobobe>
Vindplaats Antwerpen: WBE 6.2.1 COD spor

De lessenreeks 'Sporen van kolonisatie' voor de derde graad lager onderwijs bestaat uit vijf lesonderdelen die modulair te gebruiken zijn. De doelstelling is leerlingen stimuleren om het koloniale verleden kritisch te verkennen en van daaruit het heden beter te begrijpen. Kritisch reflecteren op de koloniale geschiedenis en de mechanismes die eruit zijn voortgekomen, is van belang om stereotiepe beeldvorming, racisme

en discriminatie tegen te gaan. Er is bewust voor gekozen om leerlingen verschillende perspectieven op de geschiedschrijving aan te bieden. Op de bijbehorende website vind je alle benodigde filmfragmenten, foto's, leerpaden, informatie- en werkbladen, enz. Deze lessenreeks is een aanvulling bij het lesmateriaal 'Wonen en leven in Congo' maar kan ook apart gebruikt worden.

Totems en Taboes [film en educatief dossier] / Cattier, Daniel; Mpunga, Denis; De Bethune, Kathleen. - Brussel: Simple Production, 2018. - dvd (30'/ 53'/ 67'), pedagogisch dossier [19] p.: 25,00 EUR (dvd)

Doelgroep: 12+

URL: <https://www.klascement.net/downloadbaar-lesmateriaal/98535/totems-en-taboes-filmbespreking/>

Vindplaats Antwerpen: WBE 6.2.1 DRC tote

Vindplaats Turnhout: WBE 6.2.1 DRC tote

In december 2018 opende het AfricaMuseum van Tervuren, officieel Koninklijk Museum voor Midden-Afrika, opnieuw zijn deuren voor het grote publiek, na ruim vijf jaar sluiting en renovatie. In deze documentaire van regisseur Daniel Cattier waart een geest rond in de lege gangen van het AfricaMuseum, terwijl het volop gerenoveerd wordt. De geest stelt daarbij vragen over onder meer de geschiedenis van de kolonisatie. Het educatief dossier biedt leerkrachten 2e en 3e graad secundair onderwijs en docenten hoger onderwijs verwerkingssuggesties bij de documentaire. Het bevat de voorstelling van en een interview met de regisseur, historische data, pedagogische fiches rond verschillende thema's: kolonisatie - natuurlijke rijkdommen - geopolitieke ruimte - religieuze waarden - gezondheid en hygiëne - immigratie - Afrika Museum - Afrikaans cultureel erfgoed - multiculturalisme,... Achterin het dossier staan verwijzingen naar artikelen in de pers.

Wanneer we spreken over kolonisatie / DIBWE dia Mwembu, Donatien; KIANGU, Sindani; MABIALA MANTUBA-NGOMA, Pamphile; MUTAMBA MAKOMBO, Jean-Marie; Sabakinu Kivilu, Jacob; Faassen-Verdijk, publiekeacties.org. - [S.l.]: Publiekeacties, 2017. - keerdruk (153, 147 p.). - ISBN: 9789077207468: 25,00 EUR
Doelgroep: 18+

Vindplaats Antwerpen: WBE 6.2.1 DRC wann

In ons land ontbreekt om verschillende redenen een duidelijke Congolese tegenstem in het koloniale debat. Werk van Congolese historici is in het Frans te verkrijgen, maar tot voor kort werd geen van hun werken voor een breder publiek in het Nederlands vertaald. Dit deed Vesna Faassen en Lukas Verdijk besluiten om zelf een samenwerking met Congolese historici te initiëren. 'Wanneer we spreken over kolonisatie' is een bundeling essays van vijf Congolese historici. Elk van hen koos een artikel die hij belangrijk achtte voor het Nederlandstalig debat over de kolonisatie. Zowel de originele Franse teksten als hun directe vertalingen naar het Nederlands, waarbij de schrijfstijl en nuances van de originele Franse teksten zo nauwkeurig mogelijk zijn gevolgd, zijn opgenomen in het boek.

Afrispectives : een klein lespakket over Afrika, haar diaspora, diversiteit en identiteit / Bijnaar, Aspha. - Amsterdam:

EducatieStudio, 2017. - veelv. gepag.

Doelgroep: 12+

URL: <http://www.afrispectives.com>

Vindplaats Antwerpen: WBE 6.3.1 afri

Met dit lespakket verkennen leerlingen de diaspora, diversiteit en identiteit van Afrika met als doel stereotype beeldvorming te doorbreken. Aan bod komen onderwerpen als slavernij en slavenhandel, racisme, discriminatie, eurocentrisme, politieke helden, LHBT, kunst, muziek, sinterklaasfeest, ... De basis van dit lespakket wordt gevormd door de verhalen, blogs, gedichten en artikelen in de storymap op www.afrispectives.com. Deze zijn geschreven door mensen vanuit heel de wereld die zich identificeren met het Afro-perspectief of er nauwe affiniteit mee hebben. Qua inhoud en werkvormen is aansluiting gezocht met de belevingswereld van leerlingen van het voortgezet- en middelbaar beroepsonderwijs. Er zijn opdrachten voor verschillende niveaus. Het lespakket is gemaakt vanuit het concept van 21e eeuwse vaardigheden (o.m. kritisch, creatief en probleemoplossend denken, communiceren...). Het kan worden ingezet in de lessen aardrijkskunde, geschiedenis, economie, maatschappijleer, wereldburgerschap, burgerschapsvorming, Nederlands, Engels, filosofie. Ook geschikt voor een vakoverschrijdend project.

Documentatiecentrum Atlas Antwerpen

Carnotstraat 110
2060 Antwerpen
03 338 71 60

docatlas@provincieantwerpen.be

Documentatiecentrum Atlas Turnhout

Grote Markt 44
2300 Turnhout
014 72 40 20

docatlasturnhout@provincieantwerpen.be